

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש מרן בעל האמרי אמת מגור, הרה"ק רבי אברהם מרדכי זצוק"ל, בנו בכורו של מרן הרה"ק רבי יהודה אריה לייב בעל השפת אמת מגור זצוק"ל, נלב"ע ביום ו' סיון חג השבועות תש"ח.

חמש פעמים ביקר מרן הרבי הקדוש בעל האמרי אמת בארץ ישראל, ובכל פעם הביא עמו הרבה יהודים מפולין שיעלו לארץ ישראל. בשנת תרפ"א כאשר עמד לנסוע לארץ ישראל בפעם הראשונה, פגש בו שאר החסיד רבי ישעילי יוסטמן ז"ל [אחיו של האדמו"ר בעל ה"שפתי צדיק" מפילין], ושאל האם הרבי כבר הצטייד בכל המסמכים הדרושים. אמר לו הרבי זצוק"ל בענוותנותו: שני מסמכים עדיין חסרים לי להיכנס לארץ ישראל. חסר לי "נקי כפיים", וחסר לי "ובר לבב". והרי פסוק מפורש הוא בתהלים "מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפיים ובר לבב"...

באחד הפעמים כאשר הגיע מרן האמרי אמת לארץ ישראל, פנה לבנו רבי שמחה בונם [לימים הרבי הקדוש בעל הלב שמחה זצוק"ל], וחזר באזניו על דברי המדרש (שוחר טוב תהלים קה): "אמר ר' יוסי בר חלפתא לר' ישמעאל בריה, מבקש את לראות פני שכניה בעולם הזה, עסקו בתורה בארץ ישראל, שנאמר דרשו ה' ועזרו בקשו פניו תמיד".

סוחר גדול מחסידי גור החליט לעזוב את מסחרו ולעלות לארץ ישראל, לאחר שראה שהאנטישמיות גדלה והולכת בפולין והגויים צעקו עליו "זיז לך לפלסטין"... בארץ ישראל הוא לא מצא עבודה, ומחוסר ברירה עבד בעבודות בזויות, כמו בנייה וכדומה. כששמע זאת אביו שעדיין היה בפולין, שלח לו מכתב שאם הוא רוצה הוא יכול לחזור לחו"ל, ושלא יתבייש, והוא יעמיד אותו חזרה על הרגליים. שלח אותו חסיד לשאול את הרה"ק האמרי אמת מה לעשות. שלח האמרי אמת זצוק"ל לענות לו: "כל אחד כשהוא נמצא בביתו הוא אינו מתבייש לעבוד אפי' עבודות בזויות"... [וכוונתו שארץ ישראל היא הבית שלנו, ואין צריך להתבייש לעבוד בה עבודות בזויות]. ואכן אותו חסיד נשאר לגור בארץ ישראל.

הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פינסק-קרלין היה מספר שהוא זוכר את ההליה של כ"ק מרן הרבי האמרי אמת זצוק"ל שהתקיימה במוצאי חג השבועות. אחד המספדים היה מורו ורבו מרא דארעא דישראל הגה"צ מהרי"ץ דושינסקי זצ"ל, ורבי ישראל עמד אז לידו. בין דברי ההספד אמר מרן מהרי"ץ זצ"ל: "חז"ל אומרים במסכת מגילה (דף כ"ט ע"א) 'תלמיד חכם שמת מלווין אותו ששים רבוא, כנתינתה כך נטילתה, מה נתינתה בששים רבוא, אף נטילתה בששים רבוא'. ואז הרים הרב דושינסקי זצ"ל את קולו וזעק: 'כנתינתה כן נטילתה, כמו שנתנו את התורה בחג השבועות, כך נטלו את התורה מאתנו בחג השבועות'..."

כי טוב סחרה מכל סחורה

עתידו של העמל בתורה

הרבי שלי המגיד הנודע משכמו ומעלה הגאון רבי מרדכי דרוק זצ"ל, סיפר סיפור נפלא שיתן חזקו ללימוד התורה, מה הרווח הגדול שניתן להרויח בעולם הזה מלימוד התורה.

באירופה בזמן ההשכלה למדו זלמן ואייזיק באחת הישיבות החשובות. הם עסקו בריתוחא דאורייתא בתחילת בבא מציעא בסוגיא של "לימא מתני' דלא כבן ננס", עסקו ופלפלו והפכו כדרכה של תורה. אייזיק היה לץ, ויום אחד הוא התחיל ללגלג ואמר: מה זה יתן לוי בשביל מה עלינו לבלות את החיים בשאלה הזאת האם מתני' כבן ננס או לא כבן ננס? איפה התכלית בזה? עם הזמן ירד אותו בחור מהדרך, התדרדר ונתפס להשכלה, ובתוך כך הוא התגייס לצבא הרוסי, שם הגיע לתפקיד "החשוב" - מצחצח הנעליים של המפקד הראשי.

זלמן המשיך ללמוד בהתמדה, ועם הזמן הציעו אותו כחתן לבתו של הגביר היהודי הגדול ויסוצקי, סוחר התה המפורסם, והוא הפך לחתנו של הגביר.

בין שלל עיסוקיו היה ויסוצקי מספק תה גם לצבא רוסי, ועל ידי זה הוא התיידד עם מפקדי הצבא. פעם כאשר הגיע המפקד הראשי לביקור בביתו של ויסוצקי, הוא הביא איתו את משרתו אייזיק. תוך כדי שהמפקד ישב עם העשיר לשוחח בענייני הספקת התה, פגש אייזיק את זלמן חתנו של הגביר. לאחר שנים שלא ראו זה את זה התחילו לשוחח ביניהם ולשאול זה בשלמו של זה.

ענה זלמן ואמר לאייזיק: רצית לדעת מה התכלית אם מתני' כבן ננס או לא, בוא ואומר לך. אם עמלים ומתיגעים לדעת אם מתני' כבן ננס נהיים חתנו של ויסוצקי, ואם לא מתיגעים בזה, נהיים מצחצח נעליים בצבא הרוסי...

(מתוך הפתיחה לשיעור, יבמות דף ל"ח במחזור הקודם, ח"י במרחשון תשע"ה)

שכר מצוה בהאי עלמא

ידיד נפשי הרב ר' הערשל כ"ץ שליט"א שהיה יד מינו של הרבי הקדוש הישועות משה מויו"ניץ זצוק"ל, חזר בפניי על ווארט שהוא שמע מהרבי זצוק"ל, והוא

מסופק אם זה פורסם עד עצם היום הזה. וכך אמר הרבי:

בגמרא מובא "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא", אמר על כך הרבי, "שכר מצוה" - יהודי יכול לזכות על ידי המצוה להתעלות ולהגיע כל כך לדרגה גבוהה ברוחניות, "בהאי עלמא ליכא" אז דער איד איז בכלל נישט אויף דער וועלט [-שהיהודי אינו בכלל בעולם הזה], הוא נמצא בעולם אחר לגמרי.

ווארט זה הוא בבחינת "הוא היה אומר", כי מי שראה את הרבי הישועות משה בהדלקת נר חנוכה, או בטיש בליל שבת קודש וכדומה, ראה מה זה צדיק שאינו בעולם הזה בכלל. ואת זה אמר הרבי לגבאי הרב הערשל בשיחה פרטית.

עוד ווארט אמר לו הרבי, זה כבר כן פורסם ברבים. "שכר מצוה" הרגש והשמחה במצוה, ולחיות גם "בהאי עלמא" בעולם הזה, בתאוות ובחומריות של עולם הזה, "ליכא" זה לא יכול להיות, זה תרתי דסתרי, או שהוא שקוע לא עליכם בתאוות עולם הזה, או שהוא שקוע בשבת קודש, באמר אביו ואמר רבא. הם עולמות אחרים לגמרי.

(מתוך הפתיחה לשיעור, א' אייר, יבמות דף נ"ו)

חידושי של רב באמצע השינה

השבוע א"ה נלמד בדף היומי (יבמות דף צא ע"א): **"אמר רב ששת, אמינא כי ניים ושכיב רב אמרה להא שמעתתא"**. ומקשים המפרשים שלכאורה יש כאן משמעות של לזול חס וחלילה בדבריו הקדושים של רב.

והסביר על כך המשגיח הגאון הגדול הרב וולבה זצ"ל, כי אצל אנשים פשוטים הדמיון כובש את כלי המחשבה, ולכן בעת השינה הם חולמים חלומות של דמיונות ודברים בטלים, מה שאין כן הצדיקים משלימים את כוח המחשבה על מוחם ולכן גם בעת השינה הם חושבים בדברי תורה ועבודת ה'. זה הכוונה "כי ניים ושכיב רב אמרה להא שמעתתא", כי רב למד וחיפש חידושים גם באמצע השינה והתלמידים היו מקשיבים לדבריו, ועל זה אמר רב ששת שהלכה זו בודאי אמר רב באמצע השינה, ולכן שייך יותר להתווכח איתה.

יהודי יכול
לזכות על
ידי המצוה
להתעלות
ולהגיע כל כך
לדרגה גבוהה
ברוחניות

